

Test 1

1 Vyberte souvětí, v němž jsou právě dvě vedlejší věty.

- a) Mohutný buldog se zvedl a šel se podívat, co mi to hostinský dal na talíř.
  - b) Podle tvého vzhledu bych řekl, že se máš dobře a žiješ si podle svých snů.
  - c) Když nejvyšší Inka, krutý vládce Inků, zvedl obřadní kopí, dal tak znamení počátku obřadů.
  - d) Jak k tomu přijdu já, který jsem se tolik snažil?
-

2 Označte větu stejného druhu jako je věta *Ar' už svítí sluníčko*.

- a) To je krása!
  - b) Nechej Azora na pokoji!
  - c) Já tak mít chvíli klidu!
  - d) Proč právě já jsem se musel přihlásit!
-

3 Přiřaďte ke každé z následujících vět (3.1–3.4) slovo (A–F), které je synonymem slova zvýrazněného ve větách:

(Každé slovo z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou nevyužity.)

- 3.1 V nových kancelářích platí **striktní** zákaz kouření.
- 3.2 Nepodmíněný trest udělený za loupež byl **adekvátní**.
- 3.3 Nečestný podnikatel nemá šanci **eventuální** soudní spor vyhrát.
- 3.4 **Relativním** úspěchem českých barev bylo třetí místo Kateřiny Neumannové.

- A) přísný
  - B) možný
  - C) skličující
  - D) přiměřený
  - E) nesmyslný
  - F) ve srovnání s ostatními
-

Výchozí text k úlohám 4–6

Na kredenci trůní tmavohnědá papírová škatule s nápisem Elektrolux, zatížená starou knihou v kožených deskách. Žena vytrhne muži z ruky baterku. Je natolik fascinovaná papírovou hnědí, duchem nepřítomná, že muž svůj odpor spolkne. Blíží se ke kredenci. Muž škobrtne o převrženou **thonetku** s protrženým, proplétaným sedátkem.

(R. Denemarková, *Peníze od Hitlera*)

4 Co označuje slovo *thonetka* (viz tučně vtištěné slovo)? Za jakých okolností by se psalo s velkým počátečním písmenem? Uveďte aspoň jednu další obdobnou dvojici slov.

5 K čemu ve výchozím textu odkazuje spojení *papírová hněd*?

- a) k deskám
- b) k židli
- c) k nápisu
- d) ke krabici

6 Co označuje slovo *kredenc*?

- a) větší skříň
- b) skříň k ukládání nádobí a příborů
- c) skříň na ložní prádlo
- d) skříň v kuchyni

Výchozí text k úlohám 7–8

TEXT 1

Žel bohu, kde můj tatíček?
Již na něm roste trávníček!
Žel bohu, kde má matička?
Tam leží – podle tatíčka!

/K. J. Erben/

TEXT 2

Anafora (znovuvedení) je opakování stejného slova nebo slovního spojení na začátku po sobě jdoucích veršů.

7 Zdůvodněte, zda je, nebo není v textu užita anafora.

TEXT 3

Eufemismus (zjemnění) je zjemněné, zmírněné vyjádření. **Eufonie** (zvukomalba) je takové uspořádání hlásek, které libozvučně působí na posluchače. **Apostrofa** (básnické oslovení) je zpravidla básnické oslovení věci, ideje, nepřítomné osoby. **Gradace** (stupňování) je takové uspořádání slov, které zesiluje nebo zeslabuje význam.

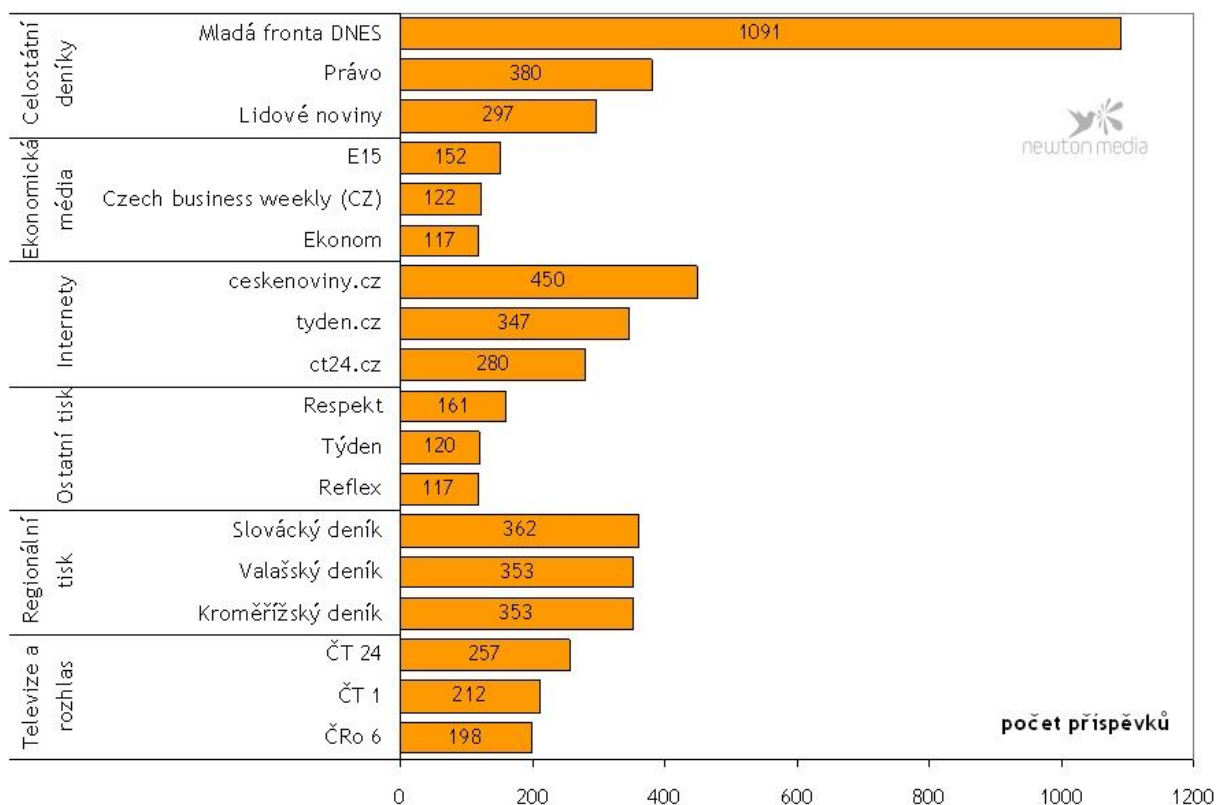
(R. Ibrahim, Teorie literatury)

8 Který z poetických prostředků je užit v básni?

- a) gradace
  - b) zvukomalba
  - c) apostrofa
  - d) zjemnění
-

Výchozí graf k úloze 9

Počet článků, které informovaly o cizincích v roce 2008

9 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím grafu (A), či nikoli (N):

- 9.1 Ekonomická média informují o cizincích zhruba stejně (rozdíl $\pm$ deset článků nehraje roli) jako tzv. ostatní tisk.
- 9.2 Televize a rozhlas mají o cizince celkově menší zájem než celostátní deník MF Dnes.
- 9.3 V každém ze sledovaných deníků se počet článků o cizincích vyšplhal aspoň na 0,3 článku denně.
- 9.4 Nejen regionální tisk (souhrnně vzato) dosahuje vyššího množství článků než MF Dnes.

Výchozí text k úlohám 10–12

Když se do Moravské metropole postupně přistěhovali všechny mé kamarádky, **kteřé** jsem poznala při studiu v Boleslavy, zcela neskromě mne napadlo, že se konečně ocitám v centru společenského dění. Vyjíměčně se dějiny pohybovaly směrem, jež mě popostrčil ze stínu do světél životních ramp. (CZVV)

10 Napište pravopisně správně slova, která jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou:

- 11 **Napište slovní druh slova zvýrazněného ve výchozím textu a určete u něj pád, číslo a rod. V rámci slovního druhu použijte detailnější dělení.** (Odpovězte celými slovy, nepoužívejte zkratky.)
-

Výchozí text k úlohám 12–16

Jaký význam má fotodokumentace pro další průzkum?

Nenahraditelný – už jenom kvůli tomu, že koruna je trvale uzavřena v Korunní komoře a je vyjmuta bez výjimek jen na pár dní jednou za pět let. Koruna je opředena jakousi aureolou nedotknutelnosti, možná také proto, že je veřejnosti přístupna jen na omezený čas v daných periodách.

Vy jste ovšem měl korunu v rukou osobně. Souhlasíte s tím, v jakém ceremoniálu je koruna zpřístupňována, nebo byste byl pro stálou expozici?

Odpověď je velmi složité. Trvalé vystavení je krásná představa a dnes není problém památku bezpečnostně i klimaticky adekvátně ochránit. Převažují však argumenty proti. Jde nejen o tradici a přání samotného Karla IV., ale Svatováclavská koruna je zasvěcena sv. Václavu a má být v blízkosti jeho hrobu. To je třeba **respektovat**.

(<http://www.national-geographic.cz>, 9. 10. 2008, kráceno)

- 12 **Ve které části výchozího textu je obsažena domněnka?**

- a) Vy jste ovšem měl korunu v rukou osobně. Souhlasíte s tím, v jakém ceremoniálu je koruna zpřístupňována, nebo byste byl pro stálou expozici?
- b) Převažují však argumenty proti. Jde nejen o tradici a přání samotného Karla IV., ale Svatováclavská koruna je zasvěcena sv. Václavu a má být v blízkosti jeho hrobu.
- c) Nenahraditelný – už jenom kvůli tomu, že koruna je trvale uzavřena v Korunní komoře a je vyjmuta bez výjimek jen na pár dní jednou za pět let.
- d) Koruna je opředena jakousi aureolou nedotknutelnosti, možná také proto, že je veřejnosti přístupna jen na omezený čas v daných periodách.

- 13 **Který z následujících výrazů je v kontextu výchozího textu svým významem nejbližší slovu *respektovat*?**

- a) vědět
- b) pochopit
- c) uznávat
- d) zvažovat

- 14 **Ve kterém z uvedených slov je kořen tvořený třemi hláskami?**

- a) fotodokumentace
- b) nenahraditelný
- c) Korunní
- d) Karla

15 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), či nikoli (N):

- 15.1 Karel IV. si přál, aby koruna byla uložena blízko jeho hrobu.
- 15.2 Když je koruna vystavena, lze ji ochránit před výkyvy teploty a vlhkosti vzduchu.
- 15.3 Koruna je na stálých expozicích zpřístupňována v určeném ceremoniálu.
- 15.4 Korunní komora je zpřístupněna jednou za pět let, a to jen pár lidem.

16 Které slovo je opačné slovu *argument*?

- a) důvod
- b) domněnka
- c) objasnění
- d) tvrzení

17 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Ten náš se jmenuje Zbyšek Pzontek. Za farou vybudoval hřiště, založil mužský volejbalový oddíl, a protože je to hubený dlouhán, smečuje a blokuje bez výskoku.

B) Když spolu pilujeme nějakou tu mši, aby zněla česky a aby Zbyšek nedával sveřepě přízvuky na předposlední slabiku, ale pěkně na první.

C) Jen tak zvedne ruce. Já ho učím česky a připravuju s ním kázání, řeči ke křtinám a k pohřbům. To jsem nikdy netušil, že já, starý bezvěrec, budu takhle pomáhat církvi.

D) A teď k církvi. Naše katolická církev má nedostatek pracovních sil, a tak na některé venkovské fary dosadila mladé velebníčky z Polska.

E) Říkám si, že když k nám ze Soluně přišli Cyril s Metodějem zavádět křesťanskou bohoslužbu, také museli mít k ruce někoho takového, jako jsem já.

(Z. Svěrák, Povídky)

- 17.1 _____
- 17.2 _____
- 17.3 _____
- 17.4 _____
- 17.5 _____

18 Vyberte dvojici slov, mezi nimiž je vztah nejpodobnější vztahu mezi dvojicí slov JMENOVAT : ŘEDITEL.

- a) zdanit : dělník
  - b) zvolit : funkcionář
  - c) povolat : voják
  - d) předvolat : svědek
-

Výchozí text k úlohám 19–20

Když se krásná Európa objevila sama na neznámém ostrově v Egejském moři, říkala si, kdo ji zachrání.

(řecké báje, upraveno)

19 Ve které z následujících možností je uvedena základní skladební dvojice?

- a) ji zachrání
- b) kdo zachrání
- c) říkala si
- d) Európa objevila

20 Vypište z výchozího textu přívlastek neshodný a doplněk.

---

21 Přiřaďte ke zvýrazněným slovesným tvarům v jednotlivých větách (21.1–21.3) odpovídající mluvnické kategorie (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 21.1 Opravdu se na nás za ty řeči **nezlobíte**?
- 22.2 **Mějte** na paměti především své osobní bezpečí.
- 23.3 V té chvíli **byl** už terč **zasažen** třemi Robinovými šípy.

- A) způsob podmiňovací, vid dokonavý
  - B) rod trpný zvrtný, vid dokonavý
  - C) rod činný, vid nedokonavý
  - D) rod trpný opisný, vid dokonavý
  - E) způsob rozkazovací, vid nedokonavý
-

22 Ve kterém spojení se slovo pod vysloví jako /pot/?

- a) pod dubem
  - b) pod stromem
  - c) pod vlakem
  - d) pod zátokou
-

Výchozí text k úlohám 23–26

1. Salinita, tedy slanost vody, je z vědeckého hlediska složitější problém, než by se na první pohled mohlo zdát. V zásadě by mělo stačit nabrat z daného moře nebo oceánu litr vody a zvážit soli, které po jejím vypaření zůstanou.

2. Jsou tu ovšem dva zásadní problémy. Voda v oceánech a mořích (s výjimkou menších uzavřených vodních ploch) neustále proudí a promíchává se. Proto salinita z jednoho místa měřená ve dvou různých obdobích nebude téměř nikdy stejná.

3. Druhým problémem je, že *substance* na dně pomyslné litrové nádoby, která po vysušení tekutiny zůstane, nebude obsahovat pouze soli, ale i různé nečistoty a zbytky organismů. Salinita se tedy sice udává v gramech na litr, ale z uvedených důvodů je nutné brát tento údaj jen orientačně.

4. Typicky obsahuje mořská voda zhruba 3,5 % soli, tedy kolem 35 gramů na litr. Slané vody přitom pokrývají asi 70 % zemského povrchu.

(100+1 ZZ)

23 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), či nikoli (N):

- 23.1 Salinitu určitého moře lze bezpečně zjistit.
- 23.2 Sladká voda pokrývá asi 30 % zemského povrchu.
- 23.3 Salinita je zásadní vědecký problém.
- 23.4 Salinita konkrétního místa vodní plochy se vlastně stále mění.

24 Číslovky zapsané číslicemi (viz 4. odstavec) a značky či fyzikální jednotky napište slovy.

25 Kterým z následujících slov bychom mohli nahradit slovo *substance* tak, aby byl zachován význam původního textu?

- a) podstata
- b) soli
- c) látka
- d) sloučenina

26 Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje výchozí text?

- a) Odborný text se zaměřuje na složité otázky salinity v kontextu snižujících se zásob vody.
- b) Úvahový text se zabývá vztahem mezi konkrétním místem vodní plochy a slaností vody.
- c) Text pojednává o mořích a jejich problémech.
- d) Text populární formou podává informace o problematice spojené se slaností vody.

Výchozí text k úloze 27

Čtyři školy se zúčastnily po dobu čtyř měsíců soutěže ve sběru plastových víček. Uvedená tabulka uvádí hmotnost sebraných víček v kg v jednotlivých školách a měsících.

	únor	březen	duben	květen
modrá škola	27	15	28	48
červená škola	51	43	12	35
zelená škola	24	44	62	17
žlutá škola	28	34	45	30

27 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s výchozí tabulkou (A), či nikoli (N):

- 27.1 V březnu a únoru nasbírala nejméně víček modrá škola.
27.2 Jen jedné škole se ve třech po sobě jdoucích měsících nepodařilo zvyšovat počet sebraných víček.
27.3 V rámci měsíčního srovnání výsledků byla každá škola jednou poslední.
27.4 Nejlepší výkon ve sběru víček po celou dobu trvání soutěže předvedla zelená škola, a to ve čtvrtém měsíci kalendářního roku.
-

28 Vyberte nesprávně napsané slovo.

- a) ranní
b) denice
c) kamenník
d) nejvýkonnější
-

Výchozí text k úloze 29

Žádáme cestující, aby se za jízdy přidržovali.

(nápis v prostředcích městské hromadné dopravy)

29 Která z následujících možností *nejlépe* vystihuje charakter výchozího textu?

- a) důležité upozornění
b) naléhavá výzva
c) nezávazné doporučení
d) zdvořilá výzva
-

30 Mezi kterou přesně definovanou skupinu evropských jazyků patří čeština?

- a) západoslovanské
b) východoevropské
c) severoslovanské
d) slavogermánské